

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Codex traditionvm Corbeiensivm

Falcke, Johann Friedrich

Lipsiae ; Gvelpherbyti, 1752

§. 133. De comitis Esiconis traditione mansorum in villa Castenico in pago Riboariense in comitatu Bunnensi, nec non de misero interitu Engelberti archiepiscopi Coloniensis, et Fritherici comitis de ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-36114

§. 129.

Tradidit uualdger pro anima fratris sui ghuntbert in uilla dicta *hastenhuf* (A) mansum unum cum familia halec marlati testes albmer liudric *beriman bardo* et alii quatuor.

gubernante Corbeiam Warino.

§. 130.

Tradidit albe pro anima geldulfi et anima uiri sui nomine *deddi* et filii sui *folchardi* quidquid iure hereditario possederat in *bernhardeshufun* (B) in campis et siluis aquarumue decursibus testes huius traditioni assistentes frederic afuco milo uualdbern hildibern et alii decem quos causa breuitatis obmitto.

§. 131.

Tradidit gerhheri pro anima hauuardi in uilla *uuigredeshuf* (C) quidquid ibi habuit testes marcuuard maynheri uuighard bennic.

§. 132.

Tradidit eiluuer quidquid habuit in *bathedi* (D) coram testibus his *beuo uolcuuerc eyo esi alsuuard* et alii XV.

§. 133.

Tradidit *esic comes* (E) res proprietatis suae quas sibi dominus impe-

Registrum MS. Sum Bonorum Abb. Corbeiensis. Pagum *Aringho* fuisse positum in regione urbis Alfeldiae ad Leinam flumen in episcopatu Hildesheimensi, et castrum desolatum Hoinboken, demonstratum sumus infra in notis ad §. 214. Intelligimus ergo per *Dutbungun* villam vicum *Dujen*, vix iter unius horae a castro Hoenböken sito in Principatu Wolferbutelano distantem. Olim a vico *Dutbungun* nobiles quidam appellati sunt *de Dudingun*. Ipsi fuerunt ministeriales corbeiensis, qui inter cetera in feudo habuere ab ecclesia Corbeiensis sitos in vico Alforde quinque mansos, quos Hartmannus ac Wulbrandus fratres de Dudingun oppignorarunt monasterio S. Mariae Carthus. ordinis ante urbem Hildesiam anno 1409, quosque reemendi facultas concessa est abbati Corbeiensis, mortuis eisdem dominis de Dudingun eorumque masculis heredibus, uti diploma, quod ad manus est, adprobat: vltimus vero dominorum de Dudingun naturae concessit anno 1502, testante Io. Lertzner in *Chronico Dassel.* Lib. IV. p. 195.

- (A) *Hastenhuf* in Registro nostro ponitur in pago *Thiadmelli*. Locus hodie dicitur De villa *Harste*, situs in comitatu Lippiensi. De pago *Thiadmelli*, ac de *Waldgero*, qui mansum in villa *Hastenhuf* donauit, vide infra §. 190.
- (B) De *Bernhardeshufen*, villa pagi *Hlisgo*, atque de *Albe*, *Deddi* ac *Folchardo*, vide supra §. 112. not. (O).
- (C) *Wigredeshuf* erat in pago *Logne* villa. *Logne* pagus reperiebatur in principatu *Göttingensi*. *Wigredeshuf* ergo dicitur nunc *Wiershausen*, intra praefecturam *Mündensem* locus.
- (D) *Bathedi*, villa, postea dicta est *Bathe* et *Bade*, olim villa, testante Registro nostro, in pago *Auga*. Dudum vero ea desolata est. Xenodochium Sancti Spiritus, Huxariae obuium, hos quatuor mansos possedit. Quondam haec villa exstitit in diocesi Corbeiensis in saltu S. Spiritus, vulgo dicto *das heilige Geist-Holtz*, inter *Reheteich* et *Mittelborn* loca.
- (E) Magnus hic differendi campus pateret, si iusto copiosioribus nobis esse liberet. Cardinem rei hic verti in diplomate imperatoris Hlotharii, cuius iam supra §. 110. et 126. mentionem inieimus, quilibet facillime perspicit. Producemus

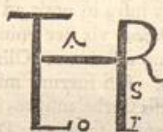
H h

ergo

Ab anno
826 usque
853 imperante
Hludowico et

ergo illud ipsum Hlotharii imperatoris diploma ex autographo, nec hucusque euulgatum. Id sic habet:

Quoniam in nomine dñi nostri Ihu Xpi dei aeterni, hlotharius diuina auxiliante prouidentia imperator augustus, oportet imperialem sublimitatem ut fidelium suorum iustis ac rationalibus petitionibus pietatis suae aures accommodet et effectum concedat quatinus id faciendo eorum animos in suo semper reddat promptiores obsequio, ideo omnium fidelium sc̄ae dei ecclesiae ac nostrorum praesentium uidelicet et futurorum comperiat magnitudo quia *esich* fidelis comes noster deprecatus clementiam nostram ut aliquantum ex rebus iuris nostri quibus ipse ordine praesidebat beneficiario ad proprium concederemus ac per preceptum nostrum traderemus. Cuius deprecationem ob suae fidelitatis deuotionem libenter aduentus huius excellentiae nostrae apices fieri decreuimus quibus iam dicto *esichoni* in pago *ribuariense* in comitatu *bunense* in uilla *castenicha* mansos octo ex beneficio suo cum omnibus pertinentiis eorum id est cum terris campis cultis et incultis uineis siluis pratibus pascuis aquis aquarumque decursibus exitibus et regressibus nec non et mancipiis utriusque sexus ad idem pertinentibus ad proprium tribuimus et de iure nro in ius ac dominationem ipsius perhenniter mansurum transfundimus ut faciat exinde potissima a nobis percepta licentia quidquid elegerit uel uoluerit sicut et de reliquis proprietatis suae rebus absque cuiuslibet potestatis contradictione uel repetitione seu qualibet refragatione Ita tamen ut nusquam a nostra discedat fidelitate sed immobiliter in nostris perseveret obsequiis absque aliqua tergiuersatione. Et ut haec nostrae largitionis auctoritas inuiolabilem obtineat firmitatem manu propria subter eam firmauimus et anuli nostri impressione adsignari iussimus.

Signum hlotharii serenissimi augusti.

Remigius notarius ad uicem agilmari recognoui et *fff*

data XIII kl. ap̄l. anno Xpo propitio imperii domni hlotharii pii impris in italia XXIII & in francia IIII. indictione VI. actum aquigrani palatio regio in di nomine.

Sigillum exhibetur
in Tab. II, n. 3.

Hoc diploma datum esse anno 844 iam supra §. 126. not. (o) demonstrauius. Atque exinde consequitur, *comitem Esich* tradidisse mansos, in uilla Castenica fitos, abbatiae Corbeiensi post annum 844. Hinc porro sequitur, omnes has traditiones, anno 844, recentiores esse seruisque peractas. Quodsi uero *Hludowicus imperator*, pater Hlotharii, anno 840 mense Augusto exspirauit, ut in *Historia* nostra *Corbeiensi* demonstrari sumus; tunc eius filii, *Hlotharius* scilicet, *Hludowicus* et *Karolus*, anno 844, postquam de hereditate paterna diu digladiati erant, imperii facta partitione in firmam pacem ac concordiam reduci fuerunt, et *Hlothario* praeter Italiam Burgundia et Gallia Belgica fuit attributa, quidquid scilicet terrarum supra Mosam, inter Rhenum atque Scaldim interiacet: *Hludowicus* praeter Wormatiam, Moguntiam ac Spiram cessit omni Germania transhenana, nimirum Thuringia, Hassia, Saxonia, Frisia, et quidquid trans Albim ad Barbarorum fines protendebatur; *Karolo* autem adsignata fuit

imperator *hlotharius* per praeceptum tradidit in pago *riboariense* (F) in co-
 gubernante
 mitatu Corbe-
 iam Wa-
 rino.

fuit Francia occidentalis, vetus scilicet Neustria, quantum nimirum ab oceano ad Mosam ac Scaldim, et inde ad Rhodanum atque Ararim, porrigitur; *Pipino* autem *Pipini* filio data fuit Aquitania: sic monarchia Francorum, quae vni *Karolo M.* eiusque filio *Hludowico* eo usque paruerat, quadripartito diuisa est in modum pessimi exempli. Non ponderarunt nati ex Ludeuico salutis publicae momenta, nec satis meminerunt, ea, quae in partes continuo minores diuiduntur, sponte sua in debilitatem aequae ac ruinam sublabi. Cum igitur *Corbeia* nostra neque *Hlothario* neque *Karolo*, neque *Pipino* paruerit, sed *Hludowico*, quippe qui salu- tabatur rex Franciae Orientalis, ad quam *Saxonia* et ideo *Corbeia* nostra quoque spectauit; nostrum est, annorum consignationem, ad marginem huiusmodi adpo- sitam, nunc mutare, atque hisce monitis, alterum imperatoris *Hlotharii* diploma etiam nondum editum, ex originum litteris adhaerere, quamuis iam supra dolue- rimus, acti et dati indicium fuisse abscissum, sigillumque esse fractum; attamen adfuisse id ipsum, apparet ex vestigiis. En illud:

C In nomine domini nostri Iesu Christi dei aeterni. hlotharius diuina ordinante prouidentia imperator augustus. si unius fidelis nostri iustam et rationabilem petitionem libenter implemus procul dubio reliquorum fide- lium nostrorum deuotionem erga nos promptiorem efficimus. quapropter omnium fidelium sanctae dei ecclesiae nostrorumque praesentium et futurorum nouerit uniuersitas quia *esich* uir illuster comes deprecatus est pietatem nostram ut res sibi in pago *riboariense* in comitatu *bonnensi* in uilla *cheffenicha* a nostra munificentia adtributas quas ipse pro reme- dio animae eius ad monasterium in *saxonia* situm *corbeia* uocabulo quod est constructum in honore beati stephani protomartiris Christi dele- gauit per nostrae mansuetudinis praeceptum ibidem confirmaremus. cuius precibus libentissime annuentes hos excellentiae nostrae apices fieri statuimus per quos memoratas res una cum mancipiis inibi pertinen- tibus in praedicto pago et in iam dicta uilla consistentes ad praefatum monasterium *corbeiae* et ecclesiam sancti stephani confirmamus modif- que omnibus corroboremus quatenus sicuti a praescripto fidei comite nostro *esichoni* tradite delegate fuerunt ita pars eiusdem loci sancti deinceps absque cuiuspiam potestatis contradictione uel iniquitate teneat & possideat faciatque exinde quicquid utilitas dictauerit. Et ut haec nostrae confirmationis auctoritas inuiolabilem obtineat firmitatem de anulo no- stro subter iussimus sigillari.

Hrodmundus notarius ad uicem hilduini recognoui et sss.

Hilduinus, ad cuius uicem Hrodmundus notarius hoc diploma recognouit, vi- detur fuisse Hilduinus episcopus *Virdunensis* in *Lotharingia*, qui, teste *Bucelino* in *Germania sacra*, mortuus fuit anno 850 in octaua Epiphaniae, nominatus ab eo *uir de Galliarum rege longe meritissimus*. Ex eo probabiliter consequitur, hunc *Virdunensem* episcopum fuisse eo tempore *Hlotharii* imperatoris cancel- larium. Huic Hilduino decessor fortassis fuit *Agilmarus*, in priori diplomate memoratus. Vtunque autem id se habeat, uerisimile est, uetus diploma ante annum 850 esse datum, atque hoc anno ante iam *Esiconem* comitem hanc traditionem curauisse expediendam.

- (F) *Pagum Ribuariensem* fuisse pagum maiorem, alios minores pagos comprehenden-
 tem, in prouinciis Rhenum adiacentibus, inter eruditos constat. C. F. *Paulinus* Ribuari-
 in *Commentario de Pagis* p. 189, errore abductus, hunc pagum appellat *Ritba-*
 riensem, eumque distinguit a pago *Ripuario*. Res ipsa uero loquitur, *Riboa-*
 riensem pagum, prouinciam *Ripuariam*, et terram *Ripuariorum* unum idemque de-
 notare. Fuisse autem hunc pagum generalem, patet ex documento literario
 obuium in *G. G. Leibnitzii S. R. B. T. I.* p. 109. et *Lünigii Reichs Archiv Spicil.*
Eccles. P. III. f. 692, ubi anno VI imperii *Hludowici* imperatoris *Sigihardus* in
pago Ruricgao uilla *Fiselaco* particulam hereditatis suae tradidit ecclesiae in loco,
 qui

Hh 2

Ab anno 826 vsque 853 imperante Hludouico et

mitatu *bunnensi* (G) in uilla *castenica* (H) mansos VIII. cum omnibus per-

qui dicitur *Werthina* in pago *Ruricgao* in ducatu *Ripuariorum*, cui *Hildigrinus* et *Gerfridus* episcopi rectores praesidebant. In hoc documento ducatus pro pago maiori ponitur, quemadmodum patet ex *Aclis S. Ludgeri l. c. Leibn.* p. 102, ubi, *Werthinensem* ecclesiam constructam esse, asseritur, in pago *Ripuariorum* super fluuio *Rura*. Vterque pagus *Ruricgao* in pago *Ripuariorum* ponitur: ita etiam in his traditionibus pagus *Bunnensis* ponitur in pago *Riboariensi*. Vnde citra omnem controuersiam sequitur, pagum *Riboariensem* fuisse pagum maiorem.

De comitatu *Bunnensi*. (G) *Comitatus Bunnensis* denotat sine vlllo dubio pagum *Bunnungao*, cuius meminit *Chartularium Werthinense* T. I. Leibn. p. 111, ubi refertur, *Gundwinum* et *Adelboldum* vendidisse *Hildigrimo* episcopo *cortilum* vnum in *Bunnungao* pagi villa *Melenchem*, quae probabilissime circa urbem *Bonnam* in archiepiscopatu *Colonienfi* ad *Rhenum* est villa *Melheim*.

De villa *castenica*. (H) Villa *Castenica* est *Kestemich*, intra diocesin *Coloniensem* sita. Quam villam designat sequens diploma, quod ex autographo archiui *Corbeiensi* liber proferre, cum typhotheta *Görtingensis* in *Historia Munchhusiana* f. 11. seq. valde vitiosum illud exhibuerit. Id sic habet:

Conradus dei gratia scē colonien. ecclē archieps sacri imperii per ytaliam archicancell. Notum facimus uniuersis quod dilectus consanguineus nŕ abbas *Corbeyen*. venerabilis ad preces nŕas dilecto et consanguineo et fideli nŕo uiro nobili *Theodorico de Nuenlinburg* in feodo concessit unam carratam uini quam sibi assignauit recipiendam annuatim in uino sibi apud *Kestemich* crescente cum idem abbas uinum ipsum inde deduci faciet uersus *Corbeiam*. Si uero propter defectum uini contingeret familiam curtis in *Kestemich* redimere uinum ipsum a p̄dicto abbate pro certa aliqua pecunie quantitate p̄dictus *Theodoricus* tantum pecunie pro carrata uini p̄dicta recipiet quantum ipse abbas pro una recipiet carrata. p̄dictus uero *Theodoricus* promisit, quod ipsi abbati uina sua uersus *Corbeiam* deducenda conduceret de *Dufburgh* usq. *Munichusen*. In cuius rei testimonium prefens littera est nŕo p̄dictorum abbatis et *theodorici de Nuenlinburg*. nec non *adolfi de monte cōm. Iulii*. uirorum nobilium sigillis communita. Datum in castris apud *Salcicen* anno dñi M. CC. XLVII. VII. idus aprilis.

Theodoricus de Nuenlinburg, cui in his tabulis vna carrata uini e vinea apud *Kestemich* in feudo concessa ab abbate *Corbeiensi*, erat filius infelicissimi *Eritherici comitis de Isenberg*, de quo loquuntur tabulae sequentes haecenus nondum editae, quas ex originum litteris in archiui *Corbeiensi* exstantibus hic primum in publicum proferimus:

In nomine scē et indiuidue trinitatis. *Hermannus* dñi grā * *Corbeiens* abbas. Vniuersis harum presentiu inspectoŕib⁹ notum esse cupim⁹ quod duas uini carratas. quas comes *fritheric⁹* † *diel⁹ de Isenb⁹g* de nob⁹ * dum uiu⁹ et ** in feodo tenuit. capitulo ecclēie nŕe ad ipsi⁹ p̄bendā ⁊ uulim⁹ nam et ille † de uino nob⁹ et capitulo communi. pri⁹ ipsi comiti p̄soluebantur. quas nunc ante diuisionem ipsius uini pincerna percipiet annuatim. Si u⁹ * p̄fati comitis filios contingat easdem uini carratas euincere ipsi a nob⁹ quindecim marcas quas a p̄memorato capitulo propter eas recepim⁹ restituem⁹. aut duas alias uini carratas de nŕo p̄soluem⁹ eidem annuatim. Vt autem hoc factum nŕum firmū ac stabile consistat p̄sentē paginā sigilli nŕi appensione fecim⁹ communiri. Acta sunt hec

anno dñice incarnationis M. CC. XXVII. anno u⁹ p̄latōis † nŕe quinto. Testes hui⁹ rei sunt nobiles. *Conrad⁹ de boenboken*. *Adolfus de hosten* *Ame-*

* dei gratia
† frithericus
* nobis
** uiuere
† ille i. e. illae scilicet carratae.
* uero

† praefationis.

pertinentiis eorum utpote cum terris campis cultis et incultis vineis siluif gubernante
 pratif pascuis aquis aquarumue decuribus exitibus et regressibus nec non et Corbe-
 mancipiis utriusque sexus ad idem pertinentibus. huic traditioni praesentes iam W^a-
 isti rino.

*Amelungus de lippia. Ministeriales u^o Arnold^o marscale^o Heinric^o de
 serue. Gerhard^o. Henric^o. Barnim^o et Guidolo fratres de stamme.
 Conrad^o dapifer. Hermann^o de nigenkercken Johann de Lutmersen Go-
 defrid^o de Godelun Hermannus . . . . . Hermannus de Malf-
 borg Frider. thulen alexander de Hundellen Henricus de Corbeia. et alii.*

Sigillum lectori sese offert
 in Tab. II. n. 4.

Iste *Fritbericus de Isenberg* fuerat aduocatus abbatiae *Essendensis*, quam pro De-
 more seculi ipse diu vexauerat. Monitus ergo ab *Engelberto*, archiepiscopo Colo-
 niensi, vt compilata redderet atque a vexando desisteret. Cum vero archiepisco-
 pus a *Fritberico* nihil impetraret, conuentum publicum *Susati* anno 1225 men-
 se nouembri indixit. Eodem *Fritbericum* euocauit. Sed eo in congressu, cum
 archiepiscopus causam *Essendensis* monasterii constanter ageret, comes de archie-
 piscopi acerbitate queri, et communicato consilio cum *Arnsbergensi*, *Tecklenburgico*
 aliisque comitibus coniurationis consilia in necem archiepiscopi agitare cepit.
 Soluta ergo *Susati* conuentu, in quo nihil confici poterat, archiepiscopus altero
 die in viam se dedit, *Swelmensem* ecclesiam in diocesi sua consecraturus; *Fri-*
thericus vero, vt conceptam animo destinationem eo sagacius tegeret, archiepi-
 scopum abeuntem cum aula comitatu deducit et blando aliquandiu colloquio de-
 uinctum comitatur, promittens ad haec, se *Engelberto* Norinbergae in comitiis
 imperii praesto futurum, vt omnis istie disceptatio, ipsum inter atque ecclesiam
Essendensem coorta, principum iudicio componeretur, donec in angustias locum-
 que insidiarum peruentum esset. Heic coniurati, signo dato, omnes vno impe-
 tu ac strictis gladiis in archiepiscopum inuolant, perfossoque eius latere, alius su-
 per alium ictus ingeminat, quibus adeo corpus *Engelberti* laceratum, vt vix locus
 vulneri amplius superesset. Refert ita rem fides *Annalium MSectorum in archiepi-*
Corbeiensis. Ad tantam facinoris acerbitatem vindicandam acceleratur cleri con-
 uentus, moderante cateruam archiepiscopo *Treuirensi Theodorico*, delectusque
 XV nouembris *Bonnensis* praepositus *Henricus*, ex nobili *Mollenarckiorum* dyna-
 starum familia ortus, qui vix thronum archiepiscopalem conscenderat, cum, ad
 voces Colonienfium, vindictam poscentium, se vltorem fore, iuraret. *Colonia*
 ergo relicta, *Francofurtum* ad regis colloquium aduolans, corpus *Engelberti* duo-
 bus abbatibus deferendum commisit, illudque visendum obtulit Regi ac princi-
 pibus. Turbatus fuit rex obtutu. Extinctum planxit archiepiscopum, prosci-
 riptionemque comitis *Fritberici*, in *Norinbergensi* conuentu promulgatam, reno-
 uauit, comitis damnati hereditariis bonis ad fiscum redactis, ac feudis ei abiudi-
 catis. Ita etiam abbatia nostra *Corbeiensis* duos vini carros ex vinea, ad *Kestei-*
nich sita, quos dictus *Fritbericus* comes de *Isenberg* in feudo ab ea tenebat, recu-
 perauit. Rem indicat vltimum diploma. Sed leuis haec erat calamitas. Gra-
 uiora mala *Fritbericum* comitem consecrabantur. *Henricus* enim *Mollenarckius*
Moguntiam descendebat cum *Engelberti* corpore, vbi *Conradus*, sedis apostolicae
legatus, *Fritbericum* comitem, et quotquot in societatem latrocinii venerant, ana-
 themate percussit. Quam sacri fulminis sententiam per *Magdeburgensem*, *Tre-*
uirensis, *Bremensem*, *Moguntinam* ac *Colonienfem* metropoles earumque dice-
 ceses promulgari ipse mandauit, cereis per omnia templa ad criminis detestatio-
 nem per singulos dies dominicos extinctis. *Henricus* vero maximum copiarum
 delectum instituit, euocatis ad arma, quotquot aut foedere (inter quos et *Corbei-*
ensis abbatia erat) aut iure clientelari *Colonienfem* ecclesiam obnoxii erant. Post-
 quam magnus exercitus ad *Rhenum* erat collectus, itum id ad castra *Fritberici* ex-
 pugnanda, quae funditus euerfa et solo aequata, oppida vero et villa ferro *Stam-*
maque deuastata sunt. *Fritbericus* autem, ex quo vagus proscriptusque se *Remam*
 cum

Ab anno
826 vsque
853 im-
perante
Hludo-
uico et

isti testes fuerunt *marfcale* (I) reinold helmdac horid et alii XVI. igitur ne huius traditionis aliquid imperfectum remaneret iussit praedictus *esic comes* illarum rerum fieri consignationem et manus uestituram (K) per homines suos

De ob-
dione
oppidi
Saltzko-
ten.

cum fratribus *Conrado Mindensi*, *Theodorico Monasteriensi* atque *Engelberto Osna-brugensi episcopis* contulerat, purgaturus et peroraturus causam suam in tribunali Romano. Cum illic patrocinii nihil reperisset, *Leodium* venit, ubi, a *Balduino* milite de *Geness* agnitus, inuitatusque ad hospitium, inter *Leodium* et *Hutum* capitur, ac festo S. Martini captivus *Coloniā* adducitur, XVIII. kal. decembris a. 1226 extra urbem ducitur vincus, et in monticulo ante portam *Seuerini* in terram deicitur a carnificibus, quibus singula membra frangenda obtulit. Brachia eius, crura, et dorsum sexdecim ictibus contusa sunt. Ictus hos tam patienti animo comes pertulit, ut nec gemitu nec voce signa doloris ederet. Laceratum corpus funibus in aeneam rotam, in qua vsque ad matutinas preces ipse viuis haesit, protractum fuit. Nihil aliud a populi circumfusi multitudine petiit, nisi ut supremum numen precibus suis ipsi propitium redderet. Quae eius vox iniustata omnium commiseratione excepta fuit. *Vxor Fritherici* nostri, *Margaretha*, haud multo post fuit subita morte extincta, repertumque eius cor continuo doloris pulsu ita attenuatum, ut fabae vix magnitudinem excederet. Erat autem illa *Margaretha* soror *Henrici*, ducis *Limburgici*, qui *Theodorici*, nepotis sui ex sorore, tutelam suscepit. Quoniam paterna arces destructae erant, nouum is *Theodorico* castrum ad *Lenam* fluvium in Westfalia intra comitatum *Marcanum* construxit, idque *Linburg*, seu *Nuenlinburg*, vti satis distincte in diplomate allato appellatur, nominauit. Omnes vero recentiores historici fabulati sunt, *Henricum* ducem de *Limburg* castro nouo a ducatu suo *Limburgico* nomen indidisse, atque *Limburgum* appellasse, rati. *Linburg* vero denotat nihil aliud, nisi castrum, ad *Linam* fluvium situm. Sator autem fuit *Theodoricus* ille, de *Nuenlinburg* dictus, stirpis comitum de *Limburg* et *Bronchorst* in *Styrum* nec non dominorum de *Wisch*, *Borkeloë* et *Gehmen*, adhuc florentium. Inter haec memoratu dignum esse censemus, diploma *Conradi* archiepiscopi *Coloniensis* datum esse ad annum 1247. VII. idus Aprilis in castris apud *Saleicen*. Quemadmodum enim ex eo contra *Rittershusium* sequi videtur, *Gerhardum Montensem* et *Iuliacensem* comitem, patrem *Adolfi*, qui has litteras sigillo instruxit iam ante annum 1247 esse mortuum: ita data occasione recordamur quoque belli, quod eo tempore inter *Simonem* episcopum *Paderbornensem* et *Coloniensem* archiepiscopum exarsit, cui impliciti quoque erant, vti ex hoc diplomate patet, et *Nuenlinburgensis* et *Montensis* comites. *Simon* nempe episcopus *Paderbornensis* oppidum suae diocesis, hodie *Saltzkoten* dictum, fossis, vallibus, et muris cinxerat, translatis in illud tribus adiacentibus villis *Habringhusen*, *Vilbusen* atque *Hohenrod*. Quoniam vero archiepiscopus in finibus ducatus *Westfaliae*, quem ex *Henrici Leonis* patrimonio eius decessores acquisierant, munitiones, sine consensu suo exstructas, pati nolebat, ideo oppidum *Saltzkoten*, a *Simone* episcopo praemunitum, euertere iussit, quod eo tempore eo facilius factum erat, quod *Fridericus caesar*, omissa Germaniae cura, in Italia tumultuaretur, victusque a federatis Longobardiae populis in Apuliam ad captanda oria ac ad fruendum deliciis discesserat, licet simul imperium *Conradum* inter et *Henricum* regem intestinis bellis discerneretur. Cum igitur episcopus *Simon* munitionem diruere nollet, archiepiscopus prope *Westfalia* totam conciuit in arma. Vt vero potentiores principes facile debilioribus pares sunt opprimendis, ita episcopus archiepiscopo locum tradere, atque ad destruendam munitionem coactus est. Sic nec vola nec vestigium munimenti vilius refedit. Sopita est lis ad VIII. idus Aprilis 1247 arbitris *Otone Monasteriensi* electo, atque *abbate Corbeiensi Hermanno*, qui sigilla sua compositionum litteris adunxerunt.

(I) *Marfcale* an nomen est viri? an dignitatis? Si posterius, an Reinold ille *Marfcal*-
cus fuit et cuius?

(K) Attende ad ritum Germanorum antiquissimum.

suos (L) ita uocatos gherlo et offo unde isti sunt testes adalbert ghunteri dano harduin redger et alii VIII.

gubernante Corbeiam Wario.

§. 134.

Tradidit baddo pro anima filii sui uuendilag quiddam habuit in *algeresbus* (M) testes abbi bern thanco alfine nithard maynhard.

§. 135.

Tradidit abbi pro remedio animae matris suae quiddam habuit in *heppium* (N) testes baddo bern barno tanco alfine nithard maynhard.

§. 136.

Tradidit *redhard* pro anima fratris sui *billing* (O) in *cogharden* (P) in campis et filiis quiddam habuit fuitger testis eisulf horid brunold et octo alii.

§. 137.

Tradidit bunico pro remedio animae thiadbern in *pago ambergo* in uilla *upstedi* (Q) quiddam ipse thiadbern ibi possederat testes fuitbold uuido friduuuard maynric auen et alii VII.

§. 138.

(L) Insigniores comites iam tempore Carolingidarum suos habuisse ministeriales, ex hoc loco patet.

De ministerialibus comitum tempore Carolingorum.

(M) *Algeresbus* erat, testante Registro nostro, in *pago Ittergoë*. Intelligimus ergo, designari per hanc villam vicum *Alleringhausen* in principatu Waldeccensi eiusque praefectura Eisenberg.

De villa Algeresbus.

(N) *Heppium* villam eodem Registro nostrum refert ad pagum *Ittergoë*. Cum vero in eodem principatu Waldeccensi eademque in praefectura Eisenberg ad fluuium dictum *die Aar* inueniatur vicus *Eppen*, Eschenbeck inter et Schleidern situs, eundem vicum significari arbitramur. Addita fuit littera H ex more istius seculi. Probabilissime idem vicus liberis Baronibus de Eppen, in castro Reckenberg ad riuum dictum die Orche in principatu Waldeccensi habitantibus, qui praestantissima feuda tenent ab ecclesia Corbeiensi, cognomen conciliauit. Ex villae illius situ iam supra §. 104. not. (I) collegimus, *Abbium* seu *Abbonem*, qui in eadem villa *Heppio*, quiddam habuit, donauit, ad familiam Widekindeam spectasse. An vero *Baddo* (§. 134.) frater eius seu consanguineus fuerit, incompertum mihi est. Illud videtur probabilissimum, binas has traditiones, §. 134. et 135. recensitas, vno die fuisse peractas, quia *Baddo* eosdem testes, quos *Abbi*, adhibuit.

De villa Heppium.

(O) De *Billingo* eiusque fratre *Redhardo*, ad stemma Billinganum pertinentibus, vide supra §. 104. not. (W). *Redhardi* vero nomen videtur illud Rudrati. *Billing* ergo noster non potest esse Billunc, in *Tradit. Fuldens.* occurrens. Rudratus enim mortuus erat ante *Billingum*. Noster itaque *Billingus* est nominandus tertius.

De Billing.

(P) *Cogharden* villa erat in *pago Wikanauelde*, testante nostro Registro. Denotatur *Kaier*, locus Principatus Wolferbuttelani, filiae Hils in praefectura Grenensi adiacens.

(Q) *Pagum Ambergo* fuisse in episcopatu Hildesiensi, et quidem in regione praefecturae Bindelagensis et Woldenbergensis, certum est, et ex hoc loco potest demonstrari. Nomen eadem regio usque in hodiernum diem retinuit ita, ut etiam eius tractus rustici se colonos in *dem Ommergau* et *Ommerthal* adpellent. Nomen

De pago Ambergo.